

การวิเคราะห์แนวบรรเลงเดี่ยวดับเบิลเบสของ รูฟัส รีดในบทเพลงบอดีแอนด์โซล

The Analysis of Rufus Reid's Double Bass Solo in Body and Soul

ธีรวัฒน์ ต้นบุตร*¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ทำการวิเคราะห์การบรรเลงเดี่ยวดับเบิลเบสของ รูฟัส รีด ในเพลง บอดีแอนด์โซล จากผลงานเพลงชุด เดอะซแดนเดิดโจ ของ โจ เฮนเดอร์สัน โดยการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ 1) การตีความทางด้านเสียงประสาน 2) การกำหนดโน้ตเป้าหมายและการเลือกใช้โน้ตเพื่อเคลื่อนเข้าหาโน้ตเป้าหมาย ผลการวิเคราะห์พบว่าการตีความทางด้านเสียงประสานมีการใช้วิธีการตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวมเป็นจำนวนมากที่สุด การกำหนดโน้ตเป้าหมายพบว่ามีความสัมพันธ์กับการตีความทางด้านเสียงประสาน การกำหนดโน้ตเป้าหมายให้เป็นโน้ตพื้นต้นและโน้ตที่อยู่ในโครงสร้างคอร์ดโดยมากมักพบในขณะทำการตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว การกำหนดเป้าหมายให้เป็นโน้ตเหนือโน้ตโครงสร้างคอร์ดมักพบในขณะทำการตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวมและการตีความทางด้านเสียงประสานแบบเปลี่ยนเสียงประสานใหม่ การกำหนดโน้ตที่เข้าหาโน้ตเป้าหมายพบที่มีการเลือกใช้วิธีการเข้าหาโน้ตเป้าหมายแบบผสมวิธีต่างๆเป็นจำนวนมากที่สุด

คำสำคัญ: รูฟัส รีด, บอดีแอนด์โซล, วิเคราะห์การบรรเลงเดี่ยวดับเบิลเบส

* Corresponding author, email: teerawat.t@rsu.ac.th

¹ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ABSTRACT

This article were to analyze the double bass solo by Rufus Reid on “Body and Soul” from Joe Henderson’s The Standard Joe album in 2 aspect 1) harmonic interpretation 2) target note and approach note. For harmonic interpretation, Rufus Reid mostly used harmonic generalization through the solo. For target note, the root were setting as target note when harmonic interpretation as harmonic specificity, chord tones and upper extensions were setting as the target note when harmonic interpretation as harmonic generalization and reharmonization. Also mostly used the combined method for the approach note.

Keywords: Rufus Reid, Body and Soul, The analysis of double bass solo

ความเป็นมาและความสำคัญ

รูฟัส รีต (Rufus Reid) นักดับเบิลเบส นักประพันธ์เพลง และนักดนตรีศึกษาชาวอเมริกันที่มีผลงานทั้ง ทางด้านวิชาการ ทางด้านการประพันธ์เพลง และรวมถึงทางด้านการแสดง เกิดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1944 เริ่มเล่นดนตรีในขณะที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมต้นโดยเลือกทรัมเป็ต (Trumpet) เป็นเครื่องดนตรีหลักและมาให้ความสนใจการเล่นเบสอย่างจริงจังในขณะที่เป็นทหารอากาศอยู่ในกองทัพอากาศสหรัฐอเมริกาหลังจากปลดประจำการ รูฟัส รีต ได้เข้ารับการศึกษาด้านการศึกษาดนตรีต่อจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเทิร์น (Northwestern University) ที่เมืองเอแวนสตันในรัฐอิลลินอยส์

ด้านผลงานทางด้านวิชาการ รูฟัส รีต ได้ร่วมกับ ดร.มาร์ติน ไคล์วิน (Dr. Martin Krivin) ร่วมกันสร้างหลักสูตรแจ๊สศึกษาและการแสดง (Jazz Studies & Performance Program) ที่มหาวิทยาลัยวิลเลียมปีเตอร์สัน (William Peterson University) และเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 20 ปี รวมถึงการประพันธ์หนังสือวิธีการบรรเลงและฝึกซ้อมดับเบิลเบส ชื่อเดอะอีโวลวิง เบสซิส (The Evolving Bassist) ที่ถูกตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1971

ทางด้านผลงานการประพันธ์เพลง รูฟัส รีด ไม่เพียงแต่มีความสามารถทางด้านการประพันธ์เพลงแจ๊สสำหรับวงเล็กเท่านั้นแต่ยังมีความสามารถในการประพันธ์เพลงสำหรับวงแจ๊สขนาดใหญ่อีกด้วย เช่น บทเพลง *Quiet Pride* ที่มีจำนวน 5 ท่อน ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลแกรมมี-อวอร์ด (Grammy Awards) ปี 2014 ใน 2 สาขา คือ สาขา “อัลบั้มวงดนตรีแจ๊สขนาดใหญ่ที่ดีที่สุด (Best large Jazz Ensemble Album)” และสาขา “การประพันธ์สำหรับเครื่องดนตรีที่ดีที่สุด (Best Instrumental Composition)” เป็นต้น

ทางด้านการแสดงดนตรี รูฟัส รีด ผลงานทั้งในตำแหน่งหัวหน้าวงและตำแหน่งสมาชิกวงที่ทำหน้าที่บรรเลงประกอบ (Side man) โดยมีโอกาสได้ร่วมแสดงกับศิลปินแจ๊สชื่อดังมากมาย เช่น เบนนี่ โกลสัน (Benny Golson), เจ.เจ. จอห์นสัน (J.J. Johnson), แสตัน เก็ทซ์ (Stan Getz), เด็กซ์เตอร์ กอร์ดอน (Dexter Gordon) และโจ เฮนเดอร์สัน (Joe Henderson) เป็นต้น

เพลง *บอดีแอนด์โซล (Body And Soul)* ประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1929 โดยจอห์นนี่ กรีน (Johnny Green) เป็นหนึ่งในเพลงแจ๊สมาตรฐาน (Jazz Standards) ที่ถูกนำมาบันทึกเสียงใหม่มากที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยมีจำนวนการบันทึกเสียงมากกว่า 2,200 ครั้ง โดยนักร้องและนักดนตรีแจ๊สที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น บิลลี ฮอลลิเดย์ (Billie Holiday), เอลล่า ฟิตซ์เจอราร์ด (Ella Fitzgerald), หลุยส์ อาร์มสตรอง (Louis Armstrong), เทโลเนียส มังก์ (Thelonius Monk) และจอห์น โคลเทรน (John Coltrane) เป็นต้น หนึ่งในผลงานที่มีชื่อเสียงและทำให้เพลง *บอดีแอนด์โซล* กลายเป็นที่สนใจของนักดนตรีแจ๊สคือผลงานของโคลแมน ฮอว์กิ้นและวงออร์เคสตราของเขา (Colman Hawkins and His Orchestra) ที่ถูกบันทึกเสียงในปี ค.ศ. 1939 เพลง *บอดีแอนด์โซล* มีจำนวนท่อนเพลง ทั้งหมด 32 ท่อน มีสังคีตลักษณ์เพลง (Song Form) ในลักษณะ A A B A โดยท่อน A อยู่ในกุญแจเสียง (Key) D $\flat$ Major และมีการเปลี่ยนกุญแจเสียง (Modulation) สู่กุญแจเสียง D Major และกุญแจเสียง C Major ตามลำดับในท่อน B

ในบทความวิชาการนี้ศึกษาเฉพาะท่อนบรรเลงเดี่ยวดับเบิลเบสของ รูฟัส รีด ในเพลง *บอดีแอนด์โซล [เทค 2]* จากผลงานชุดเดอะสแตนดาร์ดโจ (The Standard Joe) ของ โจ เฮนเดอร์สัน ในปี 1991 เท่านั้น โดยมีรูปแบบการรวมวงในลักษณะทริโอ (Trio) มีนักดนตรีที่ทำการบันทึกเสียง คือ โจ เฮนเดอร์สัน บรรเลงแซกโซโฟนและเป็นหัวหน้าวง รูฟัส รีด บรรเลงดับเบิลเบสและอัล ฟอสเตอร์ (Al Foster) บรรเลงกลองชุด โดยมีลักษณะพิเศษคือเป็นการรวมวงที่ไม่มีเครื่องดนตรีที่บรรเลงเสียงประสาน ส่งผลให้ในขณะนั้นนักดับเบิลเบสทำการเดี่ยว (Solo) ในผลงานชุดนี้นั้นไม่มีการบรรเลงประกอบของเครื่องดนตรีที่มีเสียงประสาน ทำให้การบรรเลงเดี่ยวเป็นไปอย่างอิสระมากขึ้น

ตัวเพลงเริ่มจากบรรเลงเดี่ยวทำนองเพลง (Melody) โดยแซกโซโฟนในอัตราจังหวะหลัก (Rubato) ด้วยการด้นสดแบบอิสระ (Free improvisation) จากนั้นเมื่อจบการบรรเลงทำนองวงทำ การบรรเลงประกอบในกระบวนแบบ (Style) บัลลาด (Ballad) บนท่อน A1 และ A2 เมื่อเข้าสู่ท่อน B วงทำการเปลี่ยนการบรรเลงเป็นลักษณะอัตราจังหวะดับเบิล (Double time) เพื่อนำไปสู่กระบวน แบบสวิงแบบความเร็วปานกลาง (Medium swing) โดยที่นักดับเบิลเบสใช้วิธีการบรรเลงประกอบ แบบ Two-feel² ต่อเนื่องไปจนจบรอบเพลงที่สอง เมื่อเริ่มรอบเพลงที่สามวงยังคงรูปแบบการ บรรเลงประกอบเป็นลักษณะอัตราจังหวะดับเบิล แต่นักดับเบิลเบสเปลี่ยนวิธีการบรรเลงประกอบไป เป็นแบบการเดินเบส (Walking bass) ต่อเนื่องไปจนจบการบรรเลงเดี่ยวของแซกโซโฟน หลังจากนั้น ในช่วงการบรรเลงเดี่ยวของดับเบิลเบสวงก็ยังคงรักษารูปแบบการบรรเลงลักษณะกระบวนแบบ สวิงแบบความเร็วปานกลางเอาไว้

ผลการศึกษา

ถึงแม้ว่าในขณะที่ รูฟัส รีด ทำการบรรเลงเดี่ยวจะไม่มี การบรรเลงประกอบของเครื่องดนตรี ที่มีเสียงประสานนั้นแต่ รูฟัส รีด ยังคงให้ความสำคัญกับการบรรเลงที่แสดงให้เห็นถึงเสียงประสาน ของการดำเนินคอร์ด (Chord progression) ของเพลงในรูปแบบต่างๆ

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ 1) การตีความทางด้านเสียงประสาน (Harmonic interpretation) 2) การกำหนดโน้ตเป้าหมาย (Target note) และการเลือกใช้โน้ตเพื่อเคลื่อนเข้าหา โน้ตเป้าหมายเหล่านั้น (Approach note)

1) การตีความทางด้านเสียงประสาน

การวิเคราะห์การตีความทางด้านเสียงประสานเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโน้ตที่ เลือกใช้และการดำเนินคอร์ดของเพลงโดยมี 3 แบบคือ การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว (Harmonic specificity) การตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวม (Harmonic generalization) และ การตีความทางด้านเสียงประสานแบบเปลี่ยนเสียงประสานใหม่ (Reharmonization)

² การบรรเลงประกอบแบบ Two-feel คือ วิธีการบรรเลงเบสที่จังหวะที่ 1 และจังหวะที่ 3 ของห้องเพลงที่มีอัตราจังหวะ 4/4 เป็นหลัก

1.1 การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว

การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว คือการตีความการดำเนินคอร์ดเป็นแบบเดิมเหมือนเพลงต้นฉบับโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง การสร้างแนวทำนองมุ่งเน้นไปที่การแสดงให้เห็นถึงเสียงประสานของคอร์ดนั้นๆ³ ในตัวอย่างที่ 1 ห้องที่ 37-48 การเลือกใช้บันไดเสียงและโน้ตที่แสดงถึงการตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว โดยในห้องที่ 42 และห้องที่ 45 มีการเพิ่มโน้ตโครมาติก (Chromatic) เข้าไปในบันไดเสียงเพื่อให้โน้ตตัวที่บ่งบอกความชัดเจนของคอร์ดลงอยู่ที่จังหวะที่สำคัญ

ตัวอย่างที่ 1 การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว

The musical score is written for bass guitar in a key of one sharp (F#). It consists of three systems of music, each with a different harmonic context indicated by brackets above the staff.

- System 1 (Measures 37-40):** Labeled "Dmaj7 Arpeggio". It features chords F#m7, B7, Em7, A7, and Dmaj7. The Dmaj7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: R, R, 3, 5, 7, R.
- System 2 (Measures 41-44):** Labeled "Dm7 Arpeggio", "G Mixolydian", and "Cmaj7". It features chords Dm7, G7, Cmaj7, and Eb7. The Dm7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: b3, 5, R, b7, 3, 5, 3, R. The G7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: 3, 5, 3, R. The Cmaj7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: 3, 5. The Eb7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: R, b5.
- System 3 (Measures 45-48):** Labeled "D Dorian". It features chords Dm7, G7, C7, B7, and Bb7. The Dm7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: R, R, 3, 5, R. The G7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: b3, R. The C7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: R, 5. The B7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: R, 5, R, R. The Bb7 chord is followed by an arpeggio with fingerings: R, 5, R, R.

³ Bert Ligon, *Connecting Chords with Linear Harmony* (Indianapolis, IN: Houston Publishing, Inc., 1996), 1.

1.2 การตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวม

เป็นวิธีที่ตรงข้ามกับการตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัวนักดับเบิลเบส สามารถตีความทางด้านเสียงประสานให้แตกต่างออกไปจากการดำเนินคอร์ตเดิมยกตัวอย่าง เช่น อาจจะมองข้ามการเล่นโน้ตที่แสดงถึงคอร์ตอย่างชัดเจนในบางคอร์ตเพื่อสร้างแนวทำนองในระหว่างแต่ละโน้ตเป้าหมายให้ต่อเนื่องมากขึ้นโดยไม่ถูกจำกัดด้วยโน้ตของเสียงประสานที่อยู่ในคอร์ตตัวอย่างที่ 2 ห้องที่ 1-16 การเลือกใช้บันไดเสียง A^b มิกโซลิเดียน (A^b Mixolydian scale) ในการสร้างแนวทำนองแทนการมุ่งเน้นการบรรเลงแสดงถึงความชัดเจนโน้ตประกอบคอร์ตในขณะที่บรรเลงบนคอร์ตนั้นๆ

ตัวอย่างที่ 2 การตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวม

The musical score for Example 2 consists of four staves of music, each representing a measure. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 4/4. The scale used for all measures is A^b Mixolydian. The notes are written in bass clef. Measure 1 (labeled 'A') starts with $Ebm7$ and contains the notes G2, A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3. Measure 5 starts with $Dbmaj7$ and contains the notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. Measure 9 starts with $Ebm7$ and contains the notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. Measure 13 starts with $Bbm7$ and contains the notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. The scale name A^b Mixolydian is written above the staff for each measure.

1.3 การเปลี่ยนเสียงประสานใหม่

นอกเหนือจากการตีความเสียงประสานแบบโดยรวมแล้ว การเปลี่ยนเสียงประสานใหม่ เป็นอีกหนึ่งวิธีที่เป็นตีความทางด้านเสียงประสานให้แตกต่างออกไปจากการดำเนินคอร์ดเดิม เป็นการทำให้แนวทำนองมีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น สามารถทำได้ทั้ง การเปลี่ยนคอร์ด, การเพิ่มหรือลดคอร์ด รวมถึงการใช้คอร์ดแทน ในตัวอย่างที่ 3 ห้องที่ 29-31 ถึงแม้ว่าในการบรรเลง ไม่มีการบรรเลงประกอบของเครื่องดนตรีที่มีเสียงประสาน และการเลือกใช้โน้ตในการบรรเลงไม่ได้ บ่งชี้ถึงความชัดเจนของคอร์ดอย่างชัดเจนในขณะที่ทำการเปลี่ยนเสียงประสานใหม่ แต่จากการ วิเคราะห์โน้ตที่บรรเลงอยู่บนจังหวะสำคัญทำให้เห็นถึงโน้ตพื้นฐาน (Root) ของคอร์ดที่ถูกเปลี่ยนใหม่ โดยมีความเคลื่อนไหวในรูปพื้นฐาน (Root movement) ที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินคอร์ดแบบ คอร์ดที่สองเข้าหาคอร์ดที่ห้า (ii-V) ซึ่งเป็นการดำเนินคอร์ดที่นิยมในดนตรีแจ๊ส

ตัวอย่างที่ 3 การเปลี่ยนเสียงประสานใหม่

The image displays two musical staves for measures 29-31. The top staff, labeled 'Original', shows a sequence of chords: Bbm7, Ebm7, Ab7, Dbmaj7, Em7, and A7. The bottom staff, labeled 'Reharmonization', shows the same sequence but with additional annotations: 'E° chord tone' above the Ebm7(b5) chord and 'Eb° chord tone' above the Ab7 chord. The notation includes a bass clef, a key signature of two flats, and a common time signature.

2) การกำหนดโน้ตเป้าหมายและโน้ตที่เคลื่อนที่เข้าหา (Target note and Approach note)

จากวิธีการตีความทางด้านเสียงประสานได้อธิบายในขั้นต้น ในส่วนของวิธีการบรรเลงและ สร้างแนวทำนอง นักดับเบิลเบสสามารถสร้างแนวทำนองด้วยการเลือกและจัดวางตำแหน่งของโน้ต เป้าหมาย (อธิบายในข้อ 2.1) โดยในแต่ละโน้ตเป้าหมายนั้นจะถูกเชื่อมด้วยโน้ตที่เคลื่อนที่เข้าหาเพื่อ สร้างแนวทำนองให้ต่อเนื่อง (อธิบายในข้อ 2.2)

2.1 โน้ตเป้าหมาย

วิธีการสร้างแนวทำนองทั้งการบรรเลงเดี่ยวและการเล่นประกอบ นักดับเบิลเบสมักจะกำหนดโน้ตเป้าหมายให้เป็นไกด์โทน (Guide tone) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนของเสียงประสานที่อยู่ในคอร์ดสามารถเป็นได้ทั้ง โน้ตพื้นฐาน (Root), โน้ตที่อยู่ในโครงสร้างคอร์ด (Chord tone), หรือ โน้ตเหนือโน้ตโครงสร้างคอร์ด (Upper extension) โดยขึ้นอยู่กับแนวทำนองในขณะนั้น

2.1.1 โน้ตพื้นฐาน (Root)

เป็นโน้ตที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินคอร์ดของเพลงได้อย่างชัดเจนที่สุด จากการศึกษาพบว่า การกำหนดโน้ตพื้นฐานให้เป็นโน้ตเป้าหมายนั้น มักพบในกรณีที่ รูฟัส รีด ตีความทางด้านเสียงประสานในแบบตรงตัว

ตัวอย่างที่ 4 กำหนดโน้ตเป้าหมายเป็นโน้ตพื้นฐาน

2.1.2 โน้ตที่อยู่ในโครงสร้างคอร์ด (Chord tone)

นอกจากการกำหนดโน้ตพื้นฐานเป็นโน้ตเป้าหมายแล้ว การกำหนดให้โน้ตที่อยู่ในโครงสร้างคอร์ด (โน้ตตัวที่ 3, 5, 7 ของคอร์ด) ให้เป็นโน้ตเป้าหมายเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สร้างความหลากหลายของแนวทำนองมากขึ้นโดยที่ความชัดเจนของคอร์ดยังคงอยู่

ตัวอย่างที่ 5 กำหนดโน้ตเป้าหมายเป็นโน้ตที่อยู่ในโครงสร้างคอร์ด

2.1.3 โน้ตเหนือโน้ตโครงสร้างคอร์ด (Upper extension)

การวิเคราะห์การบรรเลงเดี่ยวในบทความนี้ การใช้โน้ตเหนือโน้ตโครงสร้างคอร์ดเป็นการอ้างอิงถึงโน้ตนอกคอร์ด (Non-chord tone) ที่อยู่เหนือโน้ตในคอร์ดขึ้นไป (เช่นโน้ตตัวที่ 9, 11 และ 13 เป็นต้น) เพื่อเป็นการสร้างความเครียด (Tension) และสีสันเสียง (Tone color) จากการศึกษาพบว่ากรณีที่ไม่มีกรบรรเลงประกอบของเครื่องดนตรีที่มีเสียงประสานในขณะนั้น รูปฟริต ทำการบรรเลงเดี่ยว ทำให้การใช้โน้ตนอกเหนือจากกลุ่มโน้ตในโครงสร้างคอร์ดเป็นไปได้อย่างอิสระโดยไม่มีการเกิดเสียงกระด้าง (Dissonance) แม้กระทั่งในขณะการบรรเลงโน้ตตัวที่ 11 ในจังหวะตกบนคอร์ดที่มีโน้ตตัวที่ 3 แบบคู่ 3 เมเจอร์ เช่น คอร์ดเมเจอร์ (Major) หรือคอร์ดโดมิแนนท์ (Dominant) เป็นต้น ซึ่งในทางดนตรีแล้วถือว่าเป็นโน้ตที่ควรหลีกเลี่ยง (Avoid note)

ตัวอย่างที่ 6 กำหนดโน้ตเป้าหมายเป็นโน้ตเหนือโน้ตโครงสร้างคอร์ด

[A]

11 (avoid note) 11 11

5 9 b13

9 11 9 11 (R) 9 b13 #11 b9

2.2 โน้ตที่เข้าหาโน้ตเป้าหมาย (Approach note)

ในระหว่างแต่ละโน้ตเป้าหมายนักดับเบิลเบสสามารถทำได้ทั้งการเล่นบางโน้ตหรือสร้างแนวทำนอง เพื่อเคลื่อนที่ไปเข้าหาโน้ตเป้าหมายตัวถัดไปโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

2.2.1 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยครึ่งเสียง (Chromatic approach)

การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยครึ่งเสียงคือการใช้โน้ตนอกโน้ตเรียงเสียง (non-diatonic note) ที่เริ่มจากโน้ตตัวที่ต่ำกว่าหรือสูงกว่าครึ่งเสียงของโน้ตเป้าหมาย⁴

ตัวอย่างที่ 7 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยครึ่งเสียง

61

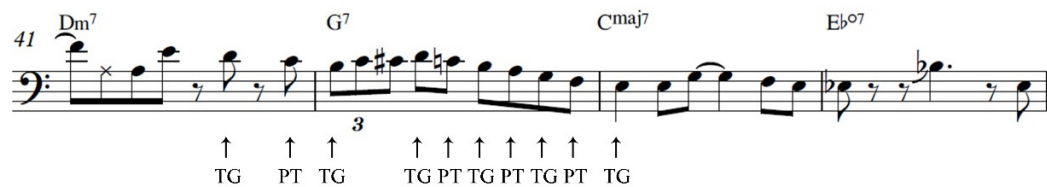
target note chromatic approach target note chromatic approach target note chromatic approach target note

⁴ เรืองเดียวกัน, 13.

2.2.2 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยโน้ตผ่าน (Passing tone approach)

การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยโน้ตผ่าน คือโน้ตที่อยู่ระหว่างโน้ตเป้าหมายโดยมีระยะห่างครึ่งเสียงหรือหนึ่งเสียงเต็ม⁵

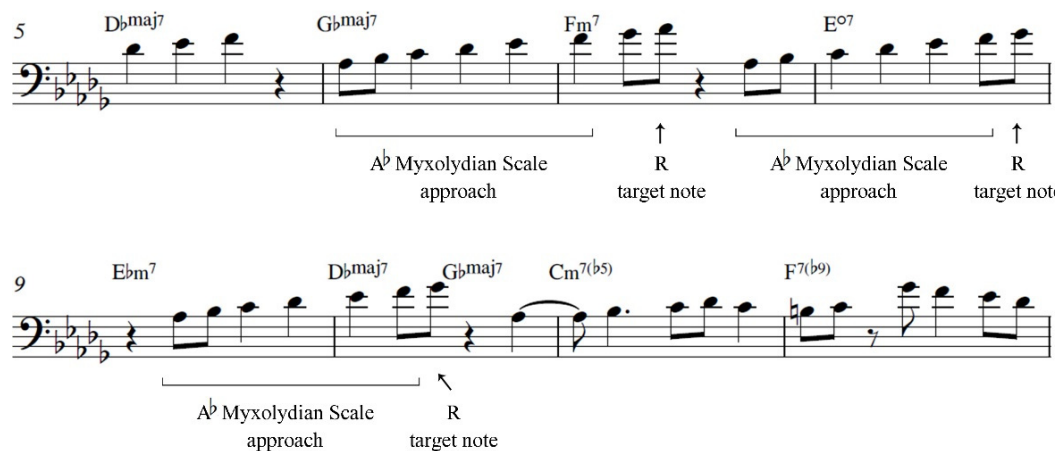
ตัวอย่างที่ 8 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยโน้ตผ่าน

2.2.3 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยบันไดเสียง (Scale approach)

การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยบันไดเสียงคือโน้ตเรียงเสียงที่อยู่ก่อนโน้ตเป้าหมายสามารถเป็นได้ทั้งครึ่งเสียงหรือหนึ่งเสียงเต็มโดยขึ้นอยู่กับลำดับบันไดเสียง (Scale degree)

ตัวอย่างที่ 9 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยบันไดเสียง

⁵ เรียงเดียวกัน, 11.

2.2.4 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยขั้นคู่ (Interval approach)

การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยขั้นคู่ คือโน้ตที่เคลื่อนที่เข้าหาโน้ตเป้าหมายโดยมีระยะห่างมากกว่าหนึ่งเสียงเต็ม

ตัวอย่างที่ 10 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยขั้นคู่

The musical notation is on a single staff in bass clef with a key signature of two flats (Bb and Eb). The sequence of notes and chords is as follows:

- Measure 1: Bb7 chord, notes Bb and F.
- Measure 2: Notes Gb and Eb. Above the staff, a bracket labeled "minor 3rd" spans from Bb to Gb, and another bracket labeled "diminished 5th" spans from F to Eb. Below the staff, an upward arrow points to the Gb note, labeled "target note".
- Measure 3: Eb7 chord, notes Eb and Bb.
- Measure 4: Ab7 chord, notes Ab and F.
- Measure 5: Notes Gb and Eb. Above the staff, a bracket labeled "perfect 5th" spans from Gb to Eb. Below the staff, an upward arrow points to the Gb note, labeled "target note".
- Measure 6: Dbmaj7 chord, notes Db and Ab.
- Measure 7: Notes Bb and F.
- Measure 8: Em7 chord, notes Eb and Bb.
- Measure 9: A7 chord, notes A and F#.

2.2.5 การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยการผสมวิธีต่างๆ (Combined

methods)

การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยวิธีที่มากกว่าหนึ่งวิธี เช่นการใช้วิธีการเคลื่อนที่เข้าหาโน้ตเป้าหมายโดยใช้บันไดเสียงผสมกับการเคลื่อนที่เข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยโน้ตครึ่งเสียงเข้าไปในระหว่างบันไดเสียง เพื่อเป็นการทำให้โน้ตในบันไดเสียงตัวที่สำคัญกับคอร์ดถูกบรรเลงอยู่บนจังหวะหนัก

ตัวอย่างที่ 11 ห้องที่ 41-48

41 G Mixolydian Scale + Chromatic

45 D Dorian Scale + Chromatic

↑ TG chromatic approach

↑ TG chromatic approach

สรุปผลการวิเคราะห์

เนื่องจากในขณะที่ รุฟัส รีด ทำการบรรเลงเดี่ยวในผลงานชุดนี้นั้นไม่มีการบรรเลงประกอบของเครื่องดนตรีที่มีเสียงประสาน ทำให้การตีความทางด้านเสียงประสาน, การกำหนดโน้ตเป้าหมาย และโน้ตที่เข้าหาโน้ตเป้าหมายเป็นไปอย่างอิสระโดยไม่มีการเกิดเสียงกระด้าง แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีทางเลือกใช้โน้ตในการบรรเลงที่บ่งบอกถึงการดำเนินคอร์ดที่ชัดเจนอยู่เป็นระยะ

การตีความทางด้านเสียงประสานพบว่าการใช้การตีความทางด้านเสียงประสานทั้ง 3 แบบ คือ การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว แบบโดยรวมและแบบเปลี่ยนเสียงประสานใหม่ โดยพบการใช้วิธีการตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวมเป็นจำนวนมากที่สุด มักพบในขณะที่ทำกรสร้างทำนองที่มีความยาวของประโยคเพลงมากกว่า 1 ห้องขึ้นไป วิธีการการตีความทางด้านเสียงประสานที่พบเป็นจำนวนรองลงมาคือ การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว มักพบในขณะสร้างแนวทำนองเป็นประโยคสั้นๆ ความยาวไม่เกิน 1 ห้อง วิธีการการตีความทางด้านเสียงประสานที่พบเป็นจำนวนน้อยที่สุดคือ แบบเปลี่ยนเสียงประสานใหม่

การกำหนดโน้ตเป้าหมายพบว่ามีความสัมพันธ์กับการตีความทางด้านเสียงประสาน การกำหนดโน้ตเป้าหมายให้เป็นโน้ตพื้นต้นและโน้ตที่อยู่ใในโครงสร้างคอร์ดโดยมากมักพบในขณะที่ทำ

การตีความทางด้านเสียงประสานแบบตรงตัว การกำหนดเป้าหมายให้เป็นโน้ตเหนือโน้ตโครงสร้างคอร์ดมักพบในขณะทำการตีความทางด้านเสียงประสานแบบโดยรวมและการตีความทางด้านเสียงประสานแบบเปลี่ยนเสียงประสานใหม่

โน้ตที่เข้าหาโน้ตเป้าหมายพบว่ามีการใช้วิธีเข้าหาโน้ตเป้าหมายทั้ง 5 แบบคือ การเข้าหาโน้ตเป้าหมายด้วยครึ่งเสียง, ด้วยโน้ตผ่าน, ด้วยบันไดเสียง, ด้วยขั้นคู่และด้วยวิธีผสมวิธีต่างๆ พบว่าการเลือกใช้วิธีการเข้าหาโน้ตเป้าหมายแบบผสมวิธีต่างๆเป็นจำนวนมากที่สุด โดยมักเป็นการใช้โน้ตครึ่งเสียงเข้ามาผสมกับวิธีต่างๆ เพื่อให้โน้ตเป้าหมายตกลงในจังหวะที่ต้องการ ซึ่งเป็นวิธีการที่นักดนตรีแจ๊สในยุคบีบอป (Bebop) นิยมใช้

การสร้างแนวทำนองมีการใช้วิธีการสร้างโมทีฟ, การซ้ำโมทีฟ, การพัฒนาโมทีฟ, และการสร้างซีควেনซ์ทำนอง โดยการสร้างแนวทำนองเกือบทั้งหมดอยู่บนพื้นฐานของการสร้างประโยคในลักษณะเรียกและขานรับ (Call-and-respond) ซึ่งเป็นวิธีการการสร้างประโยคเพลงที่มีรากฐานมาตั้งแต่ในยุคต้นกำเนิดดนตรีแจ๊ส

บรรณานุกรม

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางค์ศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เกศกะรัต, 2554.
- ธีรัช เล่าห์วีระพานิช. “แนวความคิดพื้นฐานของบทสนทนาและการอิมโพรไวส์ในดนตรีแจ๊ส” *วารสารดนตรีรังสิต* 11, 2 (2016): 19-32.
- Reid, Rufus. *The Evolving Bassist Millennium Edition 2000*. Teaneck, NJ: Myriad Limited, 2000.
- Ligon, Bert. *Connecting Chords with Linear Harmony*. Milwaukee, IN: Houston Publishing, Inc., 1996.
- . *Jazz Theory Resources Volume 1*. Milwaukee, IN: Houston Publishing, Inc., 2001.
- Cunniffe, Thomas. “The Earliest Recordings of “Body and Soul.” Accessed May 24, 2017. http://www.jazzhistoryonline.com/Body_and_Soul.html
- Sullivan, Leo T. “Discography.” Accessed May 24, 2017. <http://joehenderson.jazzgiants.net/biography/discography/>